

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 108

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek,
sredo in petek

Ljubljana, petek 24. septembra 1937

Cena posamezni
številki din 150

Še centralizacija industrijskih nabav!

Združenje industrialcev savske banovine je že ponovno razpravljalo o novo ustanovljeni Nabavljalni zadrugi industrialcev kraljevine Jugoslavije ter sklenilo, da je proti tej zadrugi ter je zato sklenilo, da pošlje na trgovskega ministra posebno predstavko z zahtevo, da se tej zadrugi ne dovolijo prav nobeni privilegiji.

Mislimo, da tudi industrialci dravske banovine ne bodo mogli zavzeti prav nič drugega stališča, kakor so ga zavzeli njih tovariši iz savske banovine. To že iz čisto enostavnega razloga, če pogledajo samo sestavo upravnega odbora nove zadruge. V tem odboru imajo Beograščani velikansko večino, saj so od 15 upravnih članov samo 3 prečani, kakor da bi bil v Beogradu center vse industrije v državi. Izkušnja iz vseh povojnih let uči nadalje, da vodijo odbori, v katerih niso prečani večini, vedno politiko, ki je njih najozjememu krogu najbližja. Ze samo te izkušnje so dovolj velike, da opominjajo vse druge industrialce k previdnosti.

Se bolj potrebna pa je previdnost, če pomislimo, kakšne posledice bo opravljala nova zadruga. Nabavljala bo za vse industrije surovine in pogonski material, prodajala njih izdelke ter delala na to, da bodo v zadrugi večanjena podjetja kupovala prvenstveno iz tvornic zadržnikov, nabavljala bo za članice stroje, preurejala njih instalacije, ustanovila svoj zavarovalni oddelek ter zavarovala podjetja proti ognju, ustanovljala tudi podružnice in končno začela tudi z bančnim in kreditnim poslovanjem. Vsaj tako je označil njene cilje in njen delovni program član upravnega odbora zadruge gospod. J. Nikolič.

Iz vsega tega se vidi, da hoče postati Nabavljalna zadruga industrialcev kr. Jugoslavije prava centrala za vse jugoslovansko industrijo. Ker bo ta centrala nabavljala za vse industrije surovine, pogonski material in stroje ter istočasno tudi prodajala njih izdelke, bo mogla v kratkem času kar dirigirati vso jugoslovansko industrijo. Na mah bo izvedena centralizacija jugoslovanske industrije. Kaj more takšna centralizacija pomeniti, pač ni treba industrialcem še posebej razlagati, saj govore drugi primeri centralizacije dovolj zgovorno.

A ne samo s stališča industrialcev je treba presojati novo zadrugo, temveč tudi s splošno gospodarskega stališča. Nova nabavljalna zadruga, ki bi kontrolirala vse nabave industrij, bi v kratkem dobila tako superiorno pozicijo na jugoslovanskem trgu, da bi mogla kratkomalo vsemu trgu diktirati svoje pogoje. Dobili bi faktično kartel v zadržni obliki, samo da bi bil ta kartel še mnogo močnejši od vseh dosedanjih, ki veljajo le za eno stroko. V tem kartelu pa bi odločali oni, ki bi imeli upravni svet zadruge v rokah in da to ne bi bili prečani, je že dokazala prva sestava tega odbora.

Prav posebna nevarnost pa bi bila ta zadruga za trgovce. Saj že sedaj govore njeni ustanovitelji, da bi po vsej državi ustanovljala svoje podružnice in organizirala prodajo industrijskih podjetij. Dočim sedaj

samo nekatera industrijska podjetja uničujejo s svojim filialnim sistemom trgovce, bi jih odslej vsa. Pač dovolj vzroka, da morajo trgovci nastopiti proti tej zadrugi.

Industrialci savske banovine so, kakor že omenjeno, to zadrugo odklonili in zahtevali, da ne dobi prav nobenih privilegijev. Z ozirom na to zahtevo odgovarja sedaj g. Šonda, eden ustanoviteljev te zadruge, da oni sploh ne zahtevajo nobenih posebnih privilegijev, temveč da so zadovoljni, če dobe vse te privilegije, ki jih danes uživajo zadruge. Prav radi verjamemo, da jim ti privilegiji zadostujejo, kajti pri ogromnem prometu, ki bi ga imela ta zadruga,

bi pomenili že ti privilegiji težke milijone.

Bolj ad absurdum pa res ni bilo mogoče pripeljati vse zadržne privilegije, kakor če naj bodo teh deležni še velikani v gospodarskem življenju. Kakšna zadruga pa je to, če največji gospodarski ljudje zaradi povečanja svojega dobička ustanove zadrugo! Če so takšne »zadruge« po zadržnem zakonu mogoče, potem se s tem zadržnim zakonom res ne moremo postavljati. Če pa dovoljuje ta zakon še takšnim »zadragam« posebne privilegije, potem ves ta zakon ni vreden počenega groša!

Jasno je, da niti najmanj ne oporekamo industrialcem pravice, da skupno nabavljajo, kar potre-

bujejo. Toda da bi v ta namen morali ustanoviti baš zadrugo in da bi morali potem dobiti še zadržne privilegije, pa je malo preveč. Naj ustanove kartel, naj ustanove javno trgovsko družbo, toda za zadrugo res nimajo legitimacije.

Nova nabavljalna zadruga beograjskih industrialcev je jasno dokazala, kako globoko je utemeljen naš boj proti privilegijem nabavljalnih zadržug. Upamo zato, da se bodo sedaj tudi najbolj zakrknjenim zagovornikom privilegijev odprle oči in da bodo spoznali, da so ti privilegiji v resnici škodljivi.

Sicer pa je že samo vprašanje centralizacije industrije tako močno, da bi morala o njem resno razpravljati vsa naša javnost.

Pasivna zagrebška politika — aktivna beograjska gospodarska politika

Zanimiv članek zagrebškega „Trg. Vjesnika“

Pod naslovom »Težka bolezen našega gospodarstva« je objavil »Trgovački Vjesnik« silno zanimiv uvodnik, ki je sicer predvsem značilen za zagrebške razmere, ki pa ima tudi za slovenske gospodarske ljudi velik pomen. Kajti osnovna misel tega članka je, da samo aktivnost v javnem življenju krepki gospodarsko življenje, pasivnost pa prinaša v gospodarstvo neizogiben zastoj. Tudi v slovenskih gospodarskih vrstah se ta resnica dovolj občuti, ker tudi gospodarski krogi so pri nas premalo aktivni, kar se vidi že tudi pri njih stanovskih organizacijah. Članek »Trg. Vjesnika« pa opozarja še na nekaj drugega, kar je tudi za nas važno, to je na zelo povečano aktivnost beograjskih gospodarskih krogov. Ta aktivnost nas mora končno le veseliti, vendar pa nalaga slovenskim gospodarskim krogom dolžnost, da tudi oni povečajo svojo aktivnost in vzdrže tekmo, ki se mora iz tega nujno razviti. Današnja doba ni več za idilično življenje, ker je tempo vsega življenja mnogo premočan.

In na ta tempo tudi naslanja »Trg. Vjesnik« svoj članek. Uvodoma opominja, kako čas bliskovito leti, kako je danes prepočasna tudi že železnica in kako nove iznajdbe, ki so jih še pred eno generacijo smatrali za nemogoče, dajejo gospodarstvu čisto nove temelje.

Moderna doba ne pozna več čakanja in politika, ki sloni na čakanju, je napačna, ker se med tem življenje razvija naprej.

Nato preide »Trg. Vjesnik« na hrvaško vprašanje in pa njegov vpliv na gospodarstvo.

Konstatira, da postaja hrvaški trgovec vsak dan bolj reven. Mi čakamo, drugi pa delajo in se smeje nam, ko čakamo. Kaj ima človek vendar od tega, če se bo nekaj zboljšalo šele čez sto let. Ta politika čakanja ni nič vredna. Pšenico je treba v pravem času požeti in jo odnesti v mlin. Prav tako je treba delati v političnem in javnem življenju. Življenje je realnost, ne pa filozofiranje, ki se naslanja na čakanje. Nikdar se ne da na svetu doseči nobena stvar 100odstotno, temveč vse temelji na kompromisu, dam, da daš. To resnico je treba narodu tudi povedati.

Od čakanja ima danes Zagreb silno škodo. Dočim je preje tuji

kapital smatral Zagreb za gospodarsko središče Jugoslavije, ga sedaj zapušča ter investira raje kapital v kraje, kjer nimajo časa, da bi čakali. Dočim so bile preje centrale velikih podjetij v Zagrebu, so se danes preselile drugam in v Zagrebu so ostale le podružnice. Na tisoče ljudi je zaradi tega izgubilo možnost zaslužka.

Tako je prišlo do tega, da sta se Beograd in Srbija osamosvojila od prečanskega gospodarstva.

Zaradi nerešenega hrvaškega vprašanja izgubljam teren pod nogami. Naše denarništvo se slabi in tuji kapital beži od nas. Srbska banka je imela centralo v Zagrebu, sedaj se je preselila v Beograd.

Nič ne pomaga, če se samo ponosno trkamo na prsa. Glejmo primer Zagrebškega zbora. Preje so tudi srbski kraji krili svoje potrebsčine v Zagrebu, danes ima Beograd svoj velesejem in posamezne industrije so dosegle na tem velesejmu milijonske posledice.

Drugo vprašanje:

Zakaj ni bil trgovski kongres v Zagrebu?

Centralno predstavništvo je sklenilo, da bo letos vsedrjavni kongres trgovstva v Zagrebu. Projektirana je bila velikanska manifestacija. Bratje Slovenci so se pripravljali, da organizirajo več posebnih vlakov. Posebni vlaki pa bi prišli tudi iz Južne Srbije, Dalmacije, Bosne, Vojvodine. Računalo se je, da bi prišlo v Zagreb 5000 trgovcev, a pri tem trgovci iz Hrvaške niso niti všteti. Koliko bi Zagreb zaslužil!

Toda kongres ni mogel biti, ker so z neke strani govorili, da bi mogel kongres škodovati hrvaškemu političnemu vodstvu. Dokler ni rešeno hrvaško vprašanje, tudi ni treba trgovskega kongresa

v Zagrebu. To je en primer o škodljivosti politike čakanja, podobnih pa bi mogli navesti na ducate. Ta politika čakanja ubija naše gospodarstvo ter slabi našo gospodarsko pozicijo. Zato pa je tudi že skrajni čas, da s to politiko čakanja nehemo in začnemo s politiko akcije!

Hrvaškega vprašanja s politiko čakanja ni mogoče rešiti in ono bo pri tej politiki trajalo v resnici 100 let. V tem pa bo propadlo še ono malo našega gospodarstva, ki ga danes še imamo. Vsak dan bomo gospodarsko bolj slabotni, drugi pa vsak dan bolj trdni ter nas bodo pustili zadaj. S čakanjem se narod gospodarsko ne krepil!

Tudi za nas Slovence velja ta opomin, ker tudi pri nas se vedno bolj množe nerešena gospodarska vprašanja. Izkazalo pa se je tudi, da vse naše akcije za rešitev enega teh vprašanj ne dosegajo pravega uspeha. Saj ne moremo niti doseči tega, da bi denar naših mladoletnikov ostal v Sloveniji in sedaj mora še denar naših bratovskih skladnic iti v Beograd! Na drugi strani pa tudi vsi vidimo, kako postaja Beograd gospodarsko središče in kako se na jugu ustvarjajo velikanski koncentri državnih podjetij, kar ni za nas čisto irrelevantno. Tudi najnovejša nabavljalna zadruga beograjskih industrialcev dokazuje, da je tekma silno poostrena in da moramo tudi mi prav močno povečati svoje delo. Aktivnost, ki smo jo dosedaj razvijali, ne zadostuje več, temveč se mora prilagoditi tempu moderne časa. A ne samo to! Ta aktivnost mora biti tudi sistematična in se mora izvajati po načrtu, da bo v resnici učinkovita. Več aktivnosti zato in več organizirane aktivnosti!

Izvoz našega lesa

Težkoče pri izvozu v klirinške in neklirinške države

S Sušaka se poroča:
Promet ladij v sušaški luki je zelo živahen, ker je sedaj doba visoke konjunktore našega lesnega izvoza. Kljub dobri konjunkturi pa so mnoge težkoče pri izvozu lesa tako v klirinške ko tudi v neklirinške dežele.

Te težkoče se kažejo v prvi vrsti pri izvozu lesa v Italijo, ker postaja naš aktivni saldo proti Italiji vsak dan večji, da je že resna nevarnost, da ne zaidemo lepega dne v zagato. Zveza lesnih industrialcev in trgovcev na Sušaku je zato tudi že opozorila odločajoče čini-

telje na to nevarnost. Zlasti pa bi prišli v težaven položaj naši izvozniki, ki nimajo dovolj lastnih sredstev na razpolago in ki bi zaradi nerednih klirinških nakazil oziroma zaradi zastoja v kompenzacijskem uvozu prišli v tako težaven položaj, da ne bi mogli več izvažati. Iz sedanjega položaja bi bila rešitev samo v tem, da bi država naročila večje dobave v Italiji. To bi bilo potrebno tudi zato, ker je začela Italija nakupovati pri nas večje količine stavbenega lesa za Tripolitanijsko in za druge svoje afriške kolonije.

Izvoz lesa v Anglijo se razvija zelo dobro in zadovoljivo, ker je Anglija neklirinška država, v katero se izvažajo blago za svobodne devize. Vendar pa so tudi tu težave, ki bi se morale odpraviti. Na angleškem trgu se morajo namreč naši izvozniki zelo boriti z rumunsko konkurenco, a tudi s poljsko. Romunija in Poljska dajeta namreč svojim izvoznikom lesa 35%no premijo. Če že res ne more dati naša država enake premije, bi morala dati vsaj manjšo. Najmanj pa, kar se mora zahtevati, je to, da Narodna banka preneha s svojo sedanjo prakso. Izvozniki morajo namreč del svojih deviz odstopiti Narodni banki, ki jih pa ne plača po dejanskem tečaju, temveč po nižjem.

Prav tako so razne težave pri izvozu lesa v Francijo. Zveza lesnih trgovcev in industrialcev na Sušaku je v tem pogledu poslala na ministrstvo predstavko, v kateri pravi: Izvoz našega lesa v Francijo je bil v zadnjem času zelo slab. Izvoz v Alžir je bil nekoliko boljši, dočim je šlo v Maroko in Tunis mnogo manj lesa, kakor pa bi morale te kolonije v drugih razmerah vzeti našega lesa. Glavni razlog za to nazadovanje izvoza je v visokih, že skoraj prohibitivnih francoskih carinah. Od vsakih 100 kg je treba plačati 12 do 18 frankov carine, poleg tega pa še 4% uvozno takso od vrednosti blaga.

V sedanjih trgovinskih pogajanjih s Francijo bi se moralo gledati na to, da Francija poviša uvozne kontingente naši državi, da zniža carino in da uvede bolj liberalen način za izdajanje uvoznih dovoljenj. Sedanji sistem je mnogo preveč birokratičen ter je povzročil, da se danes naravnost trguje z licencami, ki se prodajajo po 50 frankov za kubični meter. Važno je tudi, da se zahteva odprava kliringa s Francijo in Alžir, ker dosedaj kliring s Francijo še nikdar ni pravilno funkcioniral. V Franciji se je tudi že pisalo o odpravi kliringa in zato menda ne bo težko s tem predlogom tudi prodreti ter uvesti svoboden plačilni promet z devizami, ki bi najbolj ustrezal našim izvoznikom ter jim omogočal, da pridejo hitro do svojega denarja.

Če se odpravi kliring in uvede svobodni plačilni promet, potem bi bilo treba pri finančnem ministru oziroma pri Narodni banki izposlovati, da se devize obračunavajo po svobodnem tečaju, to je za vseh 100%, ker dosedaj so prejemale izvozniki za približno 10% manj kakor pa je bila dejanska vrednost njihovih deviz.

S Francijo je bila dosedaj nemogoča kupčija z dogami iz formalnih carinskih razlogov, kar bi se sedaj tudi moralo odpraviti.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“

Čast zaslužnemu možu

K odstopu g. Fürsagerja Iz Radovljice se nam poroča, da je g. Leopold Fürsager odločil mesto predsednika Združenja trgovcev za srez radovljški. Kakor je izjavil v poslovilni seji, zapušča svoje mesto po 18letnem delovanju kot predsednik združenja, da pomladi upravo in prepusti vodstvo te trgovske organizacije mlajšim močem. Z velikim obžalovanjem smo vzeli to njegovo odločitev na znanje, saj se imamo njegovi korektnosti, spretnemu vodstvu uprave in trudopolnemu prizadevanju mnogo zahvaliti, da se je olajšal položaj trgovstva. Doba 18letnega delovanja na čelu važne stanovske institucije v burnih in za trgovstvo težkih časih pomeni mnogo požrtvovalnosti, energije in samozatajevanja. In vse te lepe naloge je g. Fürsager s svojo prvzeto funkcijo vršil neutrudno in splošno zadovoljnost članstva, zato ga bomo obdržali v trajnem hvaležnem spomenu, za bodočnost pa mu iskreno želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih dni.

Pri tej priliki pa čuti tudi »Trgovski list« prijetno dolžnost, da se javno zahvali g. Fürsagerju za njegovo zvesto naklonjenost listu. Vedno je mogel računati »Trgovski list« na njegovo podporo in sodelovanje, vedno je bil g. Fürsager mož na svojem mestu. Bil je vedno mož, na katerega je moglo trgovstvo vedno računati in ki je bil iz vrst v bojih preizkušene trgovske garde.

Zato mu iz vsega srca želimo, da bi mu bila naklonjena čim lepša in čim bogatejša jesen njegovega življenja.

Na mnoga leta, g. Fürsager!

Blagoslovitev temeljnega kamna kolodvora v Skoplju

Dne 10. oktobra bo v Skoplju slovesna položitev temeljnega kamna za novo kolodvorskopolje v Skoplju. Za novi kolodvor je določenih 20 milijonov din. Novi kolodvor bo, kakor piše »Jug. Kurir«, najlepši kolodvor v Jugoslaviji.

Kdaj pa bo rešeno ljubljansko kolodvorskopolje?

Glavna skupščina Našičke

Dne 20. septembra je bila v Zagrebu glavna skupščina »Našičke« parne žage in tvornice tanina d. d. za poslovni leti 1933/34. in 1934/35. V poslovnem letu 1933/34 je imela družba 1,3 milijona din čistega dobička, prenos iz prejšnjih let pa je znašal 4,2 milijona din. Sklenjeno je bilo, da se 5 milijonov dodeli rezervnemu fondu, ostanek 866.408 din pa prenese na nov račun.

Nadalje je bilo sklenjeno, da se poveča delniška glavnica od 20 na 80 milijonov din z izdajo 200.000 novih delnic po 50 din.

V poročilu se zatrjuje, da sledi iz razsodbe vrhovnega sodišča, da je bilo poslovanje družbe vedno pravilno.

Ker je vse dosedanje ravnanje združenja zaradi znanih dogodkov odstopilo, je bila izvoljena nova uprava, v kateri pa so večinoma staro upravni svetniki. Za predsednika je bil izvoljen Sir Ernest Wilton, britanski upol. minister in poslanik v p., za podpredsednika Milivoj Urnadak, gen. direktor Prve hrvatske štedionice, za poslovođačega podpredsednika pa Geza Kovač. V upravnem svetu so nadalje: Anahase Roudy iz Pariza, Edouard Vidoudez iz Zeneve, dr. Branko Pliverić, gen. direktor Praštredione, dr. Adolf Cuvaj, bivši gen. direktor trg. ind. zbornice v Zagrebu, Edo Marković, gen. direktor Priv. agrarne banke v Beogradu, Ranišlav Avramović, pomočnik ministra v p. v Beogradu in Aca Pavličić, advokat v Beogradu.

Trgovcem-dolžnikom treba pomagati

Resolucija gospodarskih zbornic

Ze v prejšnji številki smo objavili celo vrsto resolucij, ki jih je sprejela konferenca gospodarskih zbornic v Beogradu. Zaradi pomankanja prostora pa nismo mogli objaviti vseh resolucij v eni številki in zato objavljamo danes resolucijo, ki bo zlasti zanimala naše bralce, saj se v tej resoluciji najbolj zgovorno razkrija težko stanje trgovca, zlasti podeželskega trgovca. Ta resolucija se glasi:

»Ves trgovski stan je zaradi razvrzanih kreditnih razmer v nemogućnosti, da bi prosto razpolagal s svojim premoženjem, ki ga ima na eni strani pri zaščitnih denarnih zavodih, na drugi strani pa ne more priti do svojih terjatev pri zaščitnih kmetovalcih ter je zato onesposobljen za vsako iniciativo. Sam pa je nasprotno prisiljen, da brezpogojno uredi svoje obveznosti do denarnih zavodov ter mora zato likvidirati znaten del svojega premoženja, zmanjšati obseg svojega poslovanja ter zato naravno tudi ne more začeti novih poslov, ki bi povečali njegovo gospodarsko aktivnost. To se zlasti opaža v vseh manjših krajih, ki so gospodarsko manj razviti in zaostali in v katerih je bil trgovec od nekdaj nosilec vse gospodarske delavnosti. Danes pa je zapadel trgovec v teh krajih poslovnemu mrtvilu, ker mu niso dostopni niti krediti niti nima pogojev za delo, pa čeprav so na drugi strani nagrmadeni pri privilegiranih državnih denarnih zavodih kot edinih regulatorjih kredita v današnji dobi stotine in stotine milijonov nezkoriščenega denarja za občne name ne narodnega gospodarstva.

Zaradi tega je po globokem pre-

učanju gospodarskih zbornic potrebno, da se v svrhu zaščite trgovcev-dolžnikov, zlasti pa trgovcev v manjših mestih ter v gospodarsko manj razvitih in zaostalih krajih ter tudi zavoljo oživitvenja trgovinske delavnosti store učinkoviti koraki za aktiviranje in normaliziranje denarnega trga.

Posebno pazljivo je treba v zvezi s tem posvetiti sanaciji zasebnega denarništva, ker dosedanje predpisi niso bili tako učinkoviti, da bi mogli odpraviti njegovo nelikvidnost ter da bi prilagodili kreditne pogoje bistveno izpremenjenim razmeram v gospodarskem delu. V ta namen se mora voditi kreditna politika naših državnih in privilegiranih denarnih zavodov po dejanskih potrebah za obnovo likvidnosti denarnih zavodov ter s ciljem, da se nudijo resnične olajšave dolžnikom, katerim sicer grozi gospodarski pogin.

Zakon o prisilni poravnavi izven stečaja, izdan v dobi prosperitete, stabilnosti cen, dobrih pogojev dela in valutnih razmer, danes ne ustreza več svojemu namenu ter tudi ne nudi dovolj varnosti, da se ne bi njegovi predpisi izigrali. Zato je potrebno, da se ta zakon dopolni in izpremeni s predpisi, ki bodo v skladu z izkušnjami zadnjih let ter odgovarjali ukrepom, ki jih diktira praksa.

V dopolnitev svojih prejšnjih sklepov zbornice tudi pri tej prilici poudarjajo nujno potrebo, da se uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov izpremeni z že predlaganimi predlogi, zlasti pa da se izplačujejo blagovni dolgovi v krajših rokih ter proti plačilu obresti. Ta zahteva je tem bolj utemeljena,

ker so se materialne razmere kmetovalcev v največjem delu države znatno popravile.

Končno zbornice apelirajo, da se z zakonom omogoči trgovcem-dolžnikom, da svoje dolgove pri zaščitnih denarnih zavodih plačajo v polnem znesku s knjižicami svojih dolžnikov pri istih zaščitnih denarnih zavodih, pri čemer pa se mora seveda paziti na to, da se prepreči ustvarjanje fiktivnih upniško-dolžniških odnošajev.

Kako silno utemeljena in potrebna je ta resolucija, vedo prav posebno dobro vsi podeželski trgovci. Upamo zato, da bodo te zahteve od odločujočih činiteľjev tudi upoštevane in da pride tudi trgovec do svoje pravice. Saj je nekaj čisto nemogočega, zahtevati od trgovca, da v polnem znesku in v določenem roku poravnava vsako svojo obveznost, njemu samemu pa se z zakonskimi predpisi onemogočuje, da dvigne svoj denar v hranilnici ali da izterja pri dolžniku denar za blago, katero mu je dobavil. Višek krivici pri tem je, da mora trgovec istemu denarnemu zavodu, pri katerem ima denar po 2%, plačevati za dolg 10 in tudi več odstotkov obresti in da ne more s svojim pri zavodu naloženem denarju poravnati dolga pri istem zavodu. Tako očitne krivice se pač ne bi smele trpeti.

»Trgovaški Vjesnik« v Zagrebu pa dostavlja k resoluciji, ki jo seveda v celoti odobrava, še zahtevo, da se naj čimprej ustanovi privilegirana trgovska banka, da bo tudi trgovec mogel priti do cenenih kreditov. Tudi tej zahtevi ni mogoče odrehati upravičenosti.

Trgovci, skrbite za svoje orožje!

Delajte za napredek »Trgovskega lista«!

Vemo, da so težke razmere, v katerih živi zlasti podeželski trgovec, toda kljub temu je potrebno, da vsak trgovec stori svojo dolžnost do »Trgovskega lista«.

Kajti »Trgovski list« je edino glasilo trgovstva, je edini list, ki se brez ozira na levo in desno bori za napredek slovenske trgovine in ki brani pravice in interese slovenskega trgovstva. Ves je »Trgovski list« v službi slovenskega trgovca, zato mora tudi slovenski trgovec storiti svojo dolžnost do lista.

Saj je »Trgovski list« edino orožje, ki ga ima slovenski trgovec, da brani svoje interese pred javnostjo. In to orožje je tudi učinkovito, kar so dokazale že številne polemike, v katerih je »Trgovski list« zmagal. To orožje pa bi bilo še mnogo bolj učinkovito, če bi vsak trgovec res storil svojo dolžnost do lista. V tem primeru bi se naklada »Trgovskega lista« več ko podvojila, večja naklada pa pomeni tudi večji vpliv. V tem primeru pa bi imel »Trgovski list« tudi mnogo več inseratov, več inseratov pa

pomeni več dohodkov, s tem pa bi se tudi zboljšala vsebina lista in povečal njegov obseg.

Ni upravičen, da se pritožuje nad razmerami, niti en trgovec, če ni naročnik na »Trgovski list«, če ne skrbi za orožje svojega stanu.

Naj samo pomislijo vsi oni, ki stoje danes ob strani, v kakšnem položaju bi bili, če ne bi bilo »Trgovskega lista«. Javnosti bi šla preko vseh njihovih pritožb, ker javnost za te pritožbe ne bi niti vedela. Upoštevanje v javnosti si bo priborilo slovensko trgovstvo le s »Trgovskim listom«!

Zato znova apeliramo na vse predsednike in zlasti vse tajnike združenj, da začno sistematično nabirati naročnike za »Trgovski list« in da pri vsaki priliki agitirajo za list. Ne sme biti združenja, v katerem ne bi bil vsaj vsak drugi trgovec naročen na »Trgovski list«. Da

je to mogoče, so mnoga združenja tudi že dokazala, tako združenja v Kranju, Brezicah, itd. Pri vseh združenjih mora biti tako! Kdor nima toliko zavednosti, da bi vsak teden žrtvoval en sam dinar za trgovsko glasilo, ta v resnici ne zasluži častnega naslova, da je slovenski trgovec, ker ima manj stanovske zavesti in stanovskega ponosa ko najbolj slabo plačan delavec.

Agitirajte za list tudi po gostilnah, v katere zahajate, saj brani »Trgovski list« tudi z vso odločnostjo interese obrtnikov.

Ponos slovenskega trgovstva mora biti, da bo njegovo glasilo od vse javnosti upoštevano, zato pa mora samo najprej upoštevati to glasilo.

Skrbimo da bo naše orožje močno in potem bomo tudi uveljavili svoje zahteve!

Odpoved preferenčnih ugodnosti Avstriji in Madžarski

Tudi v našem listu smo ponatisknili izvajanja dunajskega lista »Die Börse« o italijanski odpovedi preferenčnih ugodnosti Avstriji in Madžarski. Sedaj se te vesti popravljajo in deloma tudi demantirajo. Tako piše »Frankfurter Zeitung«: »Na pristojnih avstrijskih mestih na Dunaju se pravi, da so odkritja lista »Die Börse« zelo napihnjena. Resnica je samo to, da preneha sistem premij, ki je predviden po rimskem sporazumu, avtomatično koncem junija 1938. O njegovem ev. podaljšanju

dosedaj še ni nič sklenjeno. Poudarja se tudi, da se trgovina med Avstrijo in Italijo po kratkem zastoju zopet ugodno razvija. V dunajskih uradnih krogih nič ne vedo o kakšni izpremembi italijanske gospodarske politike do Avstrije.«

Tudi naši listi popravljajo izvajanja dunajskega gospodarskega lista in pravijo, da nam je Italija že dovolila preference za mnoge predmete in da so te preference vredne 30 milijonov din. Nadalje nam je priznala Italija, da moremo po istih pogojih ko Avstrija konkurirati na italijanskem trgu.

Kljub vsem tem olupšavam pa se vendar zdi, da ni bil članek dunajskega lista brez vsake podlage.

Politične vesti

Turški ministrski predsednik Izmet Ineni je odstopil ter je Kemal njegovo demisijo sprejel. Za novega ministrskega predsednika je imenovan dosedanji gospodarski minister Jelajö Bajar. Izmet Ineni je odstopil iz zdravstvenih razlogov. Vest, da bo odstopil tudi turški zunanji minister Ruždi Aras se iz vladnih krogov zanika. Pač pa se priznava, da se bodo najbrže izvršile še nekatere druge važne izpremembe.

Madžarski zunanji minister Koloman Kanya je obiskal v Zenevi romunskega zunanjega ministra Antonesea ter se z njim razgovarjal o zbližanju Madžarske in Male antante.

Italija je sprejela predlog zastopnikov Vel. Britanije in Francije, da pošlje na konferenco pomorskih strokovnjakov v Parizu, ki naj določi podrobnosti glede izvajanja nyonskega sporazuma, svoje zastopnike. Italija se je odločila k temu koraku, ker baje hoče Mussolini preprečiti s Hitlerjem vsak razgovor o politični izolaciji Italije.

Belgija je sprejela kandidaturo za mesto v svetu Zveze narodov. Izvolitev Belgije je baje zagotovljena, ker bodo za Belgijo glasovale vse baltiške države, države Male antante, britanski domioni in južno ameriške države.

Avstrijski kancelar dr. Sušnik je na shodu v Innsbrucku napovedal, da dobi Avstrija drugo leto novo ustavo. V patriočno fronto se novi člani ne bodo več sprejemali.

Španski polkovnik Troncoso, ki je bil šef nacionalistične poročevalske službe v Franciji, je hotel v Brestu ukrasti neko za vladu v Valenciji določeno podmornico. Njegov poskus pa se je ponesrečil, naka je bil od francoskih oblasti aretiran.

Francoske oblasti so dognale, da so bili zadnji atentati v Franciji delo atentatorjev, ki so jih v Francijo poslali španski nacionalisti. Bombe, ki so jih atentatorji uporabljali, so bile izdelane v Salamanci.

Zaradi napada na podmornico v Brestu in zaradi internacije oz. konfinacije francoskih konzulov v Franciji španski kot represalije na aretacijo polkovnika Troncoso vlada v Franciji silno ogorčenje. Francoski veleposlanik v Londonu je imel dolg razgovor z zunanjim ministrom Edenom, kateremu je izjavil, da Francija ne bo več trpela izzivanj generala Franca.

Avstralski delegat Stanley Bruce je predlagal, da vse velesile skupno nastopijo proti Japonski. Smatrajo, da je stavil Bruce svoj predlog z vednostjo londonske vlade. Angleški listi poročajo, da se bo na prihodnji pariški konferenci govorilo o japonskem nastopu proti Kitajski in da hoče londonska vlada zvedeti za stališče vseh drugih devetih sil, če bi bilo mogoče, da bi potem vse velesile s skupnim nastopom prisile Japonsko, da ustavi svoj napad na Kitajsko.

Pozivu japonskih oblasti, da tuje sile umaknejo svoja poslaništva, konzulate in ladje iz Nankinga, da ne bodo trpeli škode zaradi japonskega bombardiranja Nankinga, se večina velesil ni hotela podrediti. Britansko poslaništvo je odločno odklonilo japonski poziv, prav tako ameriško, ki je obenem Japonski sporočilo, da bo zahtevalo od Japonske odškodnino za vsoto storjene škode.

Britanska vlada je začela v Washingtonu spraševati, kako bi reagirala washingtonska vlada, če bi Vel. Britanija pretrgala svoje diplomatske odnošaje z Japonsko. Če bi japonska letala v resnici bombardirala britansko poslaništvo v Nankingu, potem ne bi preostalo londonski vladi nič drugega, kakor da bi odpoklicala svojega veleposlanika iz Tokia.

Kitajci presojaajo razvoj vojnih dogodkov ugodno, ker sodijo, da je že sedaj na Kitajskem dve tretjini japonske vojske.

Japonska vlada je odgovorila na britansko noto zaradi napada na britanskega konzula v Šangaju. Japonska vlada se je zaradi napada opravičila.

Španski nacionalisti poročajo, da so prebili železni obroč republikancev pri Gijonu.

Pariški »Figaro« poroča, da je dr. Schacht odstopil še pred nürnbergskim kongresom in da bo njegova ostavka sprejeta proti koncu tega meseca.

Neznano letalo je bombardiralo francosko trgovsko ladjo »Mountouba«, na kateri je bilo 700 potnikov. Letalo je vrglo sedem bomb, od katerih pa k sreči ni nobena zadela. Angleške ladje so prihitele francoskemu parniku na pomoč in ga spremljale do Gibraltarske ožine.

novi naslov: Sv. Petra c.4 TELEFON 25-57

Obrestna politika jugoslovanskih hranilnic

Lepo priznanje slovenskim hranilnicam Pupilarni denar mora nazaj v Slovenijo

Na II. kongresu samoupravnih hranilnic Jugoslavije je imel doktor Gjurjo Račić silno zanimiv referat o obrestni politiki jugoslovanskih hranilnic. Smatramo za potrebno, da s tem odličnim referatom seznanimo tudi naše bralce, in sicer zato, ker je 1. že sam po sebi silno zanimiv, 2. pa zato, ker vsebuje lepo priznanje za slovenske hranilnice in ker se v tem referatu poudarja upravičenost zahtev naših hranilnic. Iz referata pa moremo zaradi pomanjkanja prostora posneti le glavne misli.

Višina obresti, to je obremenitev gospodarskega dela zavisi: 1. od količine razpoložljivih sredstev oziroma njih ponudbe in po njih povpraševanju, 2. od pravne varnosti, 3. od vrednosti in organizacije denarništa in kreditnega trga in 4. od režijskih stroškov in fiskalne obremenitve. Poleg tega pa še od nekaterih drugih manjših okoliščin.

Vse te činjenice pa so v Jugoslaviji v vsaki pokrajini drugačne in zato se tudi politika jugoslovanskih hranilnic ne more voditi enotno.

Visoko razvito predvojno hranilništvo v Sloveniji

Znano je, da je Jugoslavija na kapitalu revna država. Toda tudi v tem pogledu so velike razlike. Mala Slovenija ima z ozirom na svoje prebivalstvo več prihranjenega kapitala ko Srbija. Tudi varčevalcev je v Sloveniji več, v čemer je tudi razlog, da je bila v Sloveniji obrestna mera bolj ugodna. Drugi razlog pa je v tem, da je bil v Sloveniji riziko manjši ko v Srbiji, ki je mnogo trpela zaradi vojn. V Sloveniji je bila nadalje zelo razvita mreža občinskih hranilnic, v katerih so delovali ugledni meščani popolaoma brezplačno ter so zato dajale hranilnice cenena posojila. Zahtevale so samo toliko obresti, da so mogle plačati obresti vlagateljem in kriti primeroma zelo nizke režijske stroške ter zbirati potrebne rezervne fondne. V Srbiji pa se takšne hranilnice niso mogle razviti. Birokratsko državno bančništvo ni moglo nadomestiti brezplačnega dela ter vzajemnega dela uglednih meščanov, ki niso delali zaradi osebne koristi. Zato se je tu moglo razvijati oduševstvo, ki se je skrivalo pod imenom banke in tudi hranilnice.

Se večja razlika pa je bila pred vojno, ko so dajale slovenske hranilnice za vloge 4 do 5% obresti, za posojeni denar pa so zahtevale le po en odstotek več. Pred vojno je torej bila v Sloveniji razlika med aktivnimi in pasivnimi obrestmi tako nizka, kakor je danes samo v državah, ki so bogate na kapitalu in ki imajo urejeno denarništo s hranilnicami na čelu, ki ne zahtevajo višjih dobičkov z zviševanjem obrestne mere.

Pred vojno je bila razlika med aktivnimi in pasivnimi obrestmi pri slovenskih hranilnicah skoraj ista ko pri avstrijskih in čeških hranilnicah, danes pa je ta razlika pri slovenskih hranilnicah znatno večja.

Zakaj se niso razvijale slovenske hranilnice po vojni?

Vzrok tako neugodnega razvoja obrestne mere v tej kreditno najbolj razviti pokrajini Jugoslavije je v različnem postopanju s hranilnicami. Slovenske hranilnice so sicer vztrajno zahtevale, da se z njimi postopa tako, kakor se postopa s hranilnicami v Avstriji in Češkoslovaški, toda ta zahteva je ostala neizpolnjena. Zato se je

obrestna mera morala neugodno razvijati. Povišanje obrestne mere je nastalo zaradi izredno velike obremenitve hranilnic, zaradi velikih izgub na vojnih papirjih in tudi predvojnih, ki še do danes niso izplačani, pa čeprav so slovenske hranilnice mnogo teh papirjev prevzele na izrečno željo naše države.

Jugoslovanske hranilnice se razen do neke mere banovinskih obremenjujejo ravno tako kakor zasebne, tendenca pa je, da bi se obremenile še bolj. Banke trde, da gre za davke 60 do 70% njih dobička in da je zato njih obrestna mera tako visoka.

Položaj jugoslovanskih hranilnic pa se je v zadnjem času še zlasti poslabšal, ker se jim je vzela pravica do pupilnega denarja, položaj slovenskih hranilnic pa se je poslabšal vrhu tega še z odvzemanjem denarja bratovskih skladnic. Stevilnim hranilnicam pa je njih denar zamrznil tudi zaradi kmetijske zaščite. Istočasno pa se državni denarni zavodi favorizirajo davčno in z drugimi ugodnostmi ter s tem privabljajo vedno nove vloge. To je četrti vzrok, da morajo imeti hranilnice primeroma visoko obrestno mero.

Visoko obrestno mero pa morajo imeti zlasti mlade hranilnice tudi zato, da za začetek zberejo nekaj rezerv za kritje ev. izgub. Zalibog pa so sedaj prišle v isti položaj tudi stare hranilnice, ki so

Knjigovodkinja-bilancistka

perfektna slovensko-nemška korespondentka, z nad 20 letno pisarniško prakso, želi menjati službo. Cenj. ponudbe pod „Zmožna in pridna moč“

morale velik del svojih rezerv uporabiti za odpis kmetijskih dolgov. Če se vse to upošteva, potem je jasno, kje so vzroki za primeroma visoko obrestno mero jugoslovanskih hranilnic.

Vrhu vsega pa še vedno ni izdan enotni hranilniški zakon. Prostovoljna organizacija, ki so jo ustanovili denarni zavodi, pa je še mlada in zato tudi še nima potrebne avtoritete.

Kljub vsemu temu pa so občinske hranilnice delovale dobro, ker ni bil njih namen dobiček, temveč splošno dobro. Zato tudi niso mogle kakor zasebne banke občutiti ugodnega učinka maksimiranja obresti, kakor se vidi iz naslednjega.

Maksimiranje obresti za slovenske hranilnice brez koristi

Po uredbi o maksimiranju obresti z dne 4. decembra 1933 je smela znašati razlika med aktivnimi in pasivnimi obrestmi največ 6%, z uredbi z dne 3. avg. 1934 je bila ta razlika znižana na 5%, z uredbi z dne 28. januarja 1935 pa je bila določena obrestna mera z 10%, pasivna za kratkoročne vloge na 4%, za dolgoročne pa na 5%. S to uredbi so bili upoštevani ugovori, da se obrestna mera denarnih zavodov ne more ravnati po obrestni meri Narodne banke, ki sploh ne more zadovoljiti potrebam velikega števila denarnih zavodov.

Se pred izdajo uredbe pa niso aktivne obresti pri slovenskih hranilnicah nikdar presegale 10%, temveč so znašale večinoma 8%, pasivne pa 4 do 5%. Večje razlike so bile pri drugih hranilnicah v Jugoslaviji, kjer se je dogodilo, da so znašale aktivne obresti tudi 16%. Pa tudi v teh krajih so hranilnice prednjačile z niskimi obrestmi, kakor n. pr. Gradska štedionica v Zagrebu, ki je aktiv-

no obrestno mero znižala na 7 do 8%. Tu pa so odločevali tudi neki posebni razlogi, ki dokazujejo, da ugodna obrestna mera ne zavisi samo od hranilnic.

V najtežjem trenutku so ostale hranilnice brez podpore

Da se more določiti obrestna mera ugodno tako za vlagatelje ko za posojilojemalce, je potrebno, da morejo hranilnice denar vlagateljev plodonosno in varno nalagati. V normalnih razmerah bi morale hranilnice naložiti na ta način 80 do 90% svojega denarja. Jugoslovanske hranilnice pa niso mogle na ta način naložiti niti 50%. Kakor bi to na prvi pogled absurdno izgledalo, vendar je to resnično. Kajti bridka izkušnja je dokazala, ko so zahtevali za časa krize vlagatelji od hranilnic denar in so te izplačale v kratkem času 20 do 40 odstotkov svojih vlog, da jim takrat niso pomagali njih vrednostni papirji niti se jim ni dala prav nobena druga pomoč, in to niti s strani, ki je bila v prvi vrsti poklicana, da s pravočasno pomočjo denarnim zavodom vrne zaupanje ljudstva v te zavode. Takrat se je

izkazalo, da so najbolj odrezale one hranilnice, ki so za ceno visokih obresti imele v svojih blagajnah največ gotovine, ki so dajale samo kratkoročne kredite po bančnih pravilih in ki niso kupovale ne državnih papirjev niti dajale kmetom kreditov. Te hranilnice so se takrat zdele onim, ki ne vedo, kaj je prava hranilnica, kot najboljše.

Zaradi teh izkušenj so začele hranilnice, ki nočejo veljati kot nevarne, hraniti gotovino in prihranke svojih vlagateljev. Neizogibna posledica tega je bila, da so morale zvišati obrestno mero dolžnikom ali pa jo znižati vlagateljem, da so mogle kriti vse svoje stroške. In tako se je tudi začelo dogajati, čeprav je to prava anomalija za deželo, ki ima tako malo kapitala. Toda državnim denarnim zavodom je bilo to po godu. Oprti na svoje velike privilegije so mogli pridobivati od zasebnih zavodov vlagatelje. Težko vprašanje nastaja, če je takšna politika tudi v resnici dobra. Tu pa se prehaja že na politično polje, na katerega hranilnice ne morejo stopiti. Vendar pa bo dovoljeno reči naslednje:

Veliko občekoristno delo hranilnic

Dobri poznavalci hranilnic vedo, da ni ustanov, ki bi mogle bolj koristno delovati, če se ne zapostavljajo in če imajo s pomočjo napredne zakonodaje dobro organizacijo. Saj služijo te hranilnice samo celoti ter ne zaslužijo z obrestmi nič več, kolikor potrebujejo za kritje svojih stroškov in za ustva-

ritev potrebne rezerve. Ves njihov dobiček pa gre za občne koristne namene. Hranilnice zbirajo okoli sebe najbolj ugledne ljudi, vzgajajo v narodu smisel za varčevanje in zato ni ustanov, ki bi bile v tem pogledu koristnejše od njih. Zato mora biti eferum censeo jugoslovanskih hranilnic, da se izenačijo z državnimi denarnimi zavodi, ki se bavijo z zbiranjem vlog. Dati pa bi se jim morale celo večje pravice, ker se bavijo s podrobnim delom, ki zahteva tudi več režijskih stroškov. Konkurenčna sposobnost državnih denarnih zavodov raste že zato, ker morejo po zakonu koncentracije prihraniti na režijskih stroških in dajati zato tudi bolj ugodne obresti.

Kadar bodo jugoslovanske hranilnice popolnoma izenačene z državnimi denarnimi zavodi, kadar bodo na podlagi enotnega hranilniškega zakona tako organizirane kakor so na Češkoslovaškem in na Poljskem in kadar bodo na podlagi vsega tega tako razvite in okrepljene, kakor so bile hranilnice v Sloveniji pred vojno, potem bodo mogle tudi jugoslovanske hranilnice voditi takšno obrestno politiko, kakor so jo vodile slovenske hranilnice pred vojno in kakor jo vodijo hranilnice v vseh naprednih državah. Potem ne bo potrebno nobeno maksimiranje obrestne mere, ker bodo hranilnice že same skrbele, da bo obrestna mera ugodna.

V tem smislu bi se tudi edino smelo voditi v Jugoslaviji denarništo.

Iz delovanja ljubljanskega Združenja trgovcev

Uprava in nadzorni odbor ljubljanskega Združenja sta imela skupne seje dne 2., 13. in 20. septembra t. l., na katerih so se razpravljala razna pereča gospodarska vprašanja. Seje, ki so bile vedno zelo dobro obiskane, je vodil predsednik, veletržec Viktor Meden. Na seji dne 2. septembra je podal poročilo o delovanju Združenja v mesecih juliju in avgustu. Iz njegovega poročila posnemamo, da je Združenje po zastopnikih trgovcev s sadjem in zelenjavo interveniralo pri mestni občini zaradi odprave prekupčevalcev. V deputaciji, ki jo je vodil podpredsednik Golob k županu dr. Adleščiču, sta bila še gospoda Kompare in Piliček. Združenje se nadalje po svojih zastopnikih intenzivno udeležuje stalnih sej odbora za preureditev glavnega kolodvora. Za širši krog trgovcev in drugo javnost je priredilo Združenje 26. julija v veliki dvorani Trgovskega doma predavanje po projektantu inž. Dimniku. Udeležba je bila častna, vendar bi mogla biti ravno iz trgovskih krogov večja. Glede minimalnih mezd je poročal predsednik, da bo odškodnina za vaje odrejena pozneje. Tudi glede predlogov za izpremembo voznega reda je Združenje po svojem zastopniku na konferenci pri direkciji državnih železnic, 5. avgusta, stavilo razne izpreminjvalne predloge.

Dne 21. avgusta je podpredsednik Golob ponovno interveniral pri g. banu radi odpiranja in zapiranja trgovin, g. Verbič pa se je udeležil ankete pri mestnem poglavarstvu radi pomožne akcije. 27. avgusta je podpredsednik gospod Golob predstavil g. banu številno deputacijo, ki je protestirala proti monopolizaciji šolskih potrebščin po banovinski zalogi šolskih knjig. Istočasno je prosil gospoda bana, da pospeši rešitev vprašanja odpiranja in zapiranja trgovin. Dne 28. avgusta je načelnik sekcije trgovcev s kurivom g. Čebin s tajnikom interveniral na glavnem kolodvoru radi hitrejših dostav tovornih vagonov. Rešitev tega vprašanja je težavna, ker

je ljubljanski kolodvor prenatrpan s tovornimi in potniškimi vlaki, ki znatno ovirajo dostavo potrebnih vozov. Poleg teh akcij je Združenje tudi sklepalo in zavzelo svoje stališče glede novega projekta cestnega zakona. Ravno tako je uprava odobrila predlog načelnika sekcije špeeeristov gosp. Verbiča za izpremembo osnutka zakona o nadzorstvu nad živili. Poleg vseh teh vprašanj, ki so se obravnavala na seji 2. t. m., so člani uprave in nadzornega odbora prejeli še štiri okrožnice s pojasnitvijo o internem delu tajništva.

Nato je sledilo izžerpno in zelo razveseljivo poročilo člana sanacijskega odbora Trgovskega doma g. Stanka Florjančiča, ki je podal navzočnim natančen pregled številnih intervencij pri posameznih denarnih zavodih, da so popustili na svojih terjatvah in s tem omogočili sanacijo Trgovskega doma itd. Večmesečno požrtvovalno delo sanacijskega odbora, v katerem so predsednik Zbornice za TOI gospod Ivan Jelačin, predsednik Združenja trgovcev g. Viktor Meden, podpredsednik Golob, nadalje veletržci Avgust Volk, Miha Rožanc in Stane Vidmar, je bilo kronano z velikim uspehom in je »Trgovski dom« po več letih prost težkih obveznosti. Izvoljena bo nova uprava društva »Trgovski dom«, ki bo prevzela stavbo v svoje roke ter jo upravljala v smislu želje sanacijskega odbora. Splošna želja vsega trgovstva je, da vsakokratna uprava ta lepi dom ljubljanskega trgovstva, v katerem se vzgaja naš trgovski podmladek, vodi in upravlja z globoko ljubeznijo ter v njem še nadalje krepi stanovsko zavest in čast ljubljanskega trgovstva. Uprava in nadzorni odbor sta izrekla g. Florjančiču za njegovo res izredno požrtvovalnost najtoplejšo zahvalo, ravnotako je bil sprejet predlog, da se izreče globoka zahvala vsem članom sanacijskega odbora in denarnim zavodom, slednjič tudi podpredsedniku Zveze Franjo Škrben za uspešno intervencijo.

Po tem poročilu je podal prav lepo pregledno poročilo o zvezni

seji podpredsednik Golob, kakor tudi o delovanju Centralnega predstavništva v Beogradu in o vzrokih, zakaj se ni vršil vsedrjavni trgovski kongres v Zagrebu, oz. v Ljubljani.

Nato sta uprava in nadzorni odbor pri slučajnostih razpravljala o številnih vlogah trgovcev posameznih strok, ki prosijo Združenje, da uredi nekatera sporna vprašanja glede nelojalne in umazane konkurence. Razpravljalo se je tudi o vlogi mestnega poglavarstva po odpravi tranzitnih bolet in je uprava zavzela odklonilno stališče. Glede predloga o zaščiti trgovcev se je uprava priključila stališču prejšnjih uprav. Na prošnjo Združenja urarjev in optikarjev se je v »Trgovskem domu« tej organizaciji prepustila sejna dvorana za sestanke.

Končno je uprava sprejela več važnih sklepov o reorganizaciji administrativnega delovanja in o bodočem delu, ki ga naj uprava izvede v bližnji bodočnosti.

(O poteku sej dne 13. in 20. septembra bomo poročali v prihodnjih številkah.)

KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67
TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Širite »Trgovski list«!

Denarstvo

Prošnje za zaščito denarnih zavodov samo do dne 23. novembra

Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov z dne 23. novembra 1934 je določala, da se bo dovolila zaščita samo denarnim zavodom, ki zaprosijo za njo do 23. novembra 1935. Pozneje je bil ta rok še dvakrat podaljšan, ker so pač bile razmere takšne, da se je rok moral podaljšati. Sedaj poteče rok za vlaganje prošnje denarnih zavodov za zaščito dne 23. novembra 1937. Kakor pa se sedaj poroča, ta rok ne bo več podaljšan in denarni zavodi, ki ne bi do tega dne zaprosili za zaščito, te ne bodo več mogli dobiti.

PAB povišuje odstotek predumov

Izvršilni odbor Priv. agrarne banke je na svoji zadnji seji sklepal, da zviša denarnim zavodom in zadrugam dosedanjí odstotek predumov na anuitete, ki jih morajo dobiti od PABe za izročene kmetijske dolgove, od dosedanjih 25 na 60 %.

To povišanje bo sicer od denarnih zavodov sprejeto ugodno, vendar pa je treba pripomniti, da bi se moralo omogočiti lombardiranje vsega zneska. Zakaj se to ne stori?

Poštna hranilnica Bolgarske

Bolgarska Poštna hranilnica je bila ustanovljena leta 1895., poslovati pa je začela 1. aprila 1896. Kasneje, to je 1. januarja 1931 je bila organizirana tudi čekovna služba ter ima sedaj tudi bolgarska Poštna hranilnica dva oddelka: hranilniški in čekovni.

V organizacijskem pogledu je Poštna hranilnica kot državna ustanova pod nadzorstvom ministrstva za promet in pošto.

Dne 31. maja 1937 je bilo pri hranilnici v prometu 572.279 hranilnih knjižic, na katere je bilo naloženo 2.638 milijonov levov.

Od avgusta 1935 dalje plačuje hranilnica 4 % obresti in te obresti so oproščene plačila davka. Največja vloga na eno knjižico in za eno osebo sme znašati 60.000 levov.

Vlagatelji pri Poštni hranilnici so: 26 % žene-gospodinj, 15 % kmetovalci, 13 % državni nameščenci, 10 % obrtniki, 10 % nedoletniki in ostalo drugi stanov.

Koncem maja 1937 je bilo vseh čekovnih računov okoli 3000, na katere je bilo deponirano 55 milijon levov.

Imetniki čekovnih računov so bili po poklicu: 25 % državni uradi, 20 % trgovska podjetja, 10 % industrijska podjetja, 7 % svobodni poklici itd.

Denar Poštne hranilnice se nalaga pod nadzorstvom posebnega odbora, ki ga tvorijo zastopniki Bolgarske narodne banke, Bolgarske kmetijske in zadržne banke, finančnega ministrstva, Poštne hra-

(Po članku direktorja Poštne hranilnice v Sofiji dr. Dimitrova v »Industrijskem pregledu«.)

Hranilne vloge v Nemčiji so v avgustu narasle za 88 milijonov mark, dočim so v lanskem avgustu

narasle samo za 38 milijonov mark. Skupno so se v letošnjem letu povečale vloge za 516 milijonov mark. Ameriška proizvodnja zlata je znašala v prvem letošnjem polletju 2,07 milijona unč, za 10% več kot lani, proizvodnja srebra pa 32 milijonov unč, dočim je znašala lani

samo 9'85 milijona unč. Cena srebra je padla od 775 centa v letu 1935. na 44'75 centa v letu 1936.

Kitajska vlada je deponirala pri angleških bankah v Hongkongu srebrenega denarja in srebra v palicah za 20 milijonov funtov.

Po zaključku beograjskega velesejma

Nekaj iskrenih besed

V torek je bil zaključek beograjskega velesejma. Preden poročamo o velesejmu samem, naj nam bo dovoljeno par besed o našem stališču do beograjskega velesejma, čeprav smo ga že svoje dni dovolj jasno označili.

Čujemo, da nam in sploh Slovincem očitajo gospodje beograjskega velesejma, da presojamo beograjski velesejem neobjektivno in da smo v svoji sodbi aprioristični. Ta očitek je ne le neutemeljen, temveč za nas Slovence tudi krivičen. Saj smo bili ravno mi Slovinci tisti, ki smo vedno pokazali, da nas veseli vsak napredek v državi. In tako tudi nismo bili niti najmanj nerazpoloženi proti beograjskemu velesejmu niti mu sedaj ne nasprotujemo.

Toda tudi gospodje beograjskega velesejma naj bodo objektivni in naj priznajo resnico, kakršna je. In tu bi opozorili samo na eno stvar, ki je Slovenija še ni pozabila in ki bo najbrže tudi gospodom pri beograjskem velesejmu še v živem spominu.

Leta in leta je prirejela Ljubljana naše velesejme; in sicer uspešne velesejme, pa ni nikdar niti v glavo padlo Narodni banki, da bi dala Ljubljanskemu velesejmu kakšno podporo. Ko pa je šlo za beograjski velesejem, je dala Narodna banka takoj beograjskemu velesejmu znatno subvencijo, ljubljanskemu pa tako nizko, da je bila skoraj miloščina. Ni čuda, da je bila slovenska javnost zaradi tega zagrenjena.

Ko se je gradil ljubljanski velesejem, so morali zasebniki zbrati ves denar, ko je šlo za beograjski velesejem, je bilo tu takoj mnogo, mnogo denarja in napravilo se je vse drugo, da je bil velesejem sploh mogoč. In koliko stvari bi še mogli omeniti!

Vse to pač ni moglo navdušiti slovenske javnosti, ki je videla, kako se vse drugače postopa, kadar gre za ljubljanski in kadar gre za beograjski velesejem. Saj ne rečemo, da bi moral dobiti ljubljanski velesejem takšno podporo ko beograjski, toda razmerje je bilo le preneenako in že boleče, zlasti še z ozirom na vsa druga zastopavanja.

Morda gospodje pri beograjskem velesejmu nimajo pri tem nobene krivde, toda razumeli bodo, da se na ta način v prečanskih krajih ne dela razpoloženje za beograjski velesejem. Pa o tem bi mogli tudi še kaj več povedati, a naj to zadostuje.

Glede beograjskega velesejma pa bi mogli reči tudi to. Kakor

že naprej nad beograjskim velesejmom navdušena.

Tako je treba razumeti stališče Slovenije in če imajo gospodje pri beograjskem velesejmu dobro voljo, ga bodo tudi tako razumeli.

Poročilo slovenskega industrialca

Tik za monumentalnim mostom čez Savo, na zemunski strani, kjer so nekdanji avstrijski finančni stražniki oprezovali za tihotapci in kjer so še pred kratkim gospodovali komarji nad močvirnatim ozemljem, se dvigajo ponosni paviljoni beograjskega sejma. Dolga leta so se pripravljali, tako da je večkrat že kazalo, da bo ves načrt beograjskega sejma padel v vodo. Toda, ko so bile premagane zadnje ovire, in ko so bila v glavnem urejena tehnična in finančna vprašanja, so hitro zrasle stavbe iz tal ter se, ko je prišel čas, naglo napolnile z razstavnimi predmeti.

Mnogo se je zadnje dni govorilo in tudi pisalo o beograjskem sejm. Pri nasprotujočih se mnenjih, ki se pojavljajo v naši javnosti, ni lahko ustvariti si nepristranske sodbe. Stvar si je treba ogledati na kraju samem.

Predvsem naj poudarim, da je bila izbira prostora prav srečna. Ogromno zemljišče je podarila velesejmu beograjska občina. V pičli pol uri prideš iz središča Beograda peš do sejmišča. Toda pri vročini, ki je vladala te dni v Beogradu in kakršne pri nas v Sloveniji vsaj v septembru nismo vajeni, ni bilo tvegati hoje. K sreči je za prevoz obiskovalcev na sejmišče prav dobro preskrbljeno. Poleg rednih tramvajskih prog čez zemunski most vozijo za en dinar še posebni tramvajski vozovi od kavarne »Moskva« ter te pripeljejo v dobrih treh minutah na velesejem.

Sejem sam napravi na obiskovalca, ki pride z dobrim namenom in brez predsodka, kar najboljši vtis. Že pri glavnem vohodu se ti odpira pogled na središče sejma, ki je poudarjeno z visokim, ponočljivo razsvetljenim stolpom (kulo). Krog tega središča se vrste v modernem stilu zgrajeni paviljoni,

Da pa pokažemo svojo objektivnost, objavljamo v naslednjem poročilo slovenskega industrialca o beograjskem velesejmu. Pripominjamo, da so v poročilu namenoma omenjene le dobre strani beograjskega velesejma.

deloma solidno zidani, deloma lesene konstrukcije z ometom. Paviljoni so dobro razsvetljeni, visoki in prostorni, največji med njimi ima nad 5000 m² zazidane ploskve. Po vsem se vidi, da so bila na razpolago znatna finančna sredstva. Kakor že omenjeno, so vsi paviljoni popolnoma zasedeni. Tudi slovenska industrija je na sejmju častno zastopana po nekaterih prav uglednih podjetjih. Trditev, da je srbska industrija izostala, ni resnična. Mnogo pozornosti in zanimanja vzbujajo reprezentativni paviljoni tujih držav, češkoslovaški, italijanski in zlasti romunski paviljon. Velika udeležba inozemstva na sejmju, ki se prireja v naši prestolnici, je razumljiva. Baš ti inozemski paviljoni so bili glavni kamen spotike pri nekaterih kritikih. Toda pomisliti moramo, da smo za mnoge predmete še navezani na uvoz iz inozemstva ter da moramo tudi uražati, ako hočemo izvažati. Kolikor naj beograjski sejem s svojimi inozemskimi paviljoni propagira in pospešuje izmenjavo blaga z dotičnimi državami, je to samo koristno ter zasluži hvalo. Tudi na ljubljanskem velesejmu smo imeli svojčas enako zamisel, ki je pa po skromnih začetkih in pri naših skromnih razmerah žal zopet zamrla.

Uspeh beograjskega sejma se more po vsej pravici označiti kot dober. Obisk je velik in tudi veliko število sklenjenih zaključkov pričča o uspehu velesejma.

Kako pa se bo razvijal beograjski velesejem v bodoče, je odvisno od njegove organizacije, a tudi od tega, če si bo znal pridobiti simpatije. To pa je stvar gospodov, ki odločujejo pri beograjskem velesejmu.

Predlogi Združenja trgovcev za srez Maribor levi in desni breg

Na zadnji plenarni seji Zveze trgovskih združenj v Ljubljani dne 10. septembra je stavilo Združenje trgovcev za srez Maribor, levi in desni breg, naslednje predloge, ki smo jih v zadnjem poročilu pomotoma označili kot predloge mariborskega mestnega združenja. Te predloge pa ni stavilo združenje za mesto Maribor, temveč Združenje trgovcev za srez Maribor, levi in desni breg. Predlogi se glase:

1. Vse agenture, ki ne delajo izrečno samo s trgovci, naj se prepovedo. Nekatere agenture namreč stalno obiskujejo samo zasebne stranke, tako agentura neke židovske trdke v Mariboru. Da se ne bi moglo priti tem agenturam do živega, ima vsak agent pri sebi natisnjeno dopisnico, ki si jo pusti pri obisku stranke od te podpisati,

češ da ga je stranka sama naročila. Ljudstvo se pusti vedno premotiti od teh agentov in tudi v svojo občutno škodo, da plačuje potem blago po 50 do 100% dražje kakor v trgovini, trgovci pa ostajajo brez posla.

2. Prepove se naj tekstilnim tvornicam izdajanje blaga svojim delavcem in nameščencem, ker se s tem škodi šušmarstvo s tekstilnim blagom kar na debelo. A ne samo to! Tekstilni delavci in nameščenci dobivajo v tovarni poljubne množine manufakturnega in drugega blaga, ki pa ga potem prodajajo svojim znancem, ti ga pa zopet prodajajo naprej. Trgovci pa mora to početje gledati in plačevati visoke davke.

3. Obdačenje malih perutinarjev in mlekarjev naj se pavšalira,

kakor je to določeno za jajčarice. Perutinarji, ki se mučijo z nakupovanjem in prenašanjem perutnine, zaslužijo pri tej kupčiji včasih tudi samo 50 din, pridobnina pa se jim odmerja na podlagi 6000 din in tudi več čistega dobička, poleg tega pa še davek na poslovni promet od prometa 20.000 dinarjev. Prav ista stvar je tudi z mlekarji. Popolnoma izključeno je, da bi ti mali prodajalci mogli plačevati tako visoke davke. Nujna posledica tega je, da se vedno bolj šušmari, tisti pa, ki imajo obrtno pravico, to odpovedujejo, ker ne vzdržijo konkurence s šušmarji. Nujno potrebno je zato, da se za perutinarje in mlekarje davek pavšalira.

Vsi ti predlogi so zelo nujni in naj Zveza takoj zaradi njih rešitve posreduje na odločilnih mestih.

Nova angleška rudarska družba v Beogradu

Angleška družba »Bechina Gold Mines Ltd«, ki je bila ustanovljena s kapitalom 200.000 angl. funtov v Londonu, je dobila dovoljenje, da ustanovi v Jugoslaviji svojo podružnico. Sedež podružnice bo v Beogradu. Podružnica se bo bavila predvsem s pridobivanjem rudi-slednih pravic in rudarskih koncesij, z izkoriščanjem rudnikov, predelovanjem rud ter z vsemi posli, ki so v zvezi z rudarstvom. Podružnica more opravljati tudi vse finančne, trgovske in gradbene posle, ki so v zvezi z njenimi poslovnimi cilji. Podružnica bosta v Beogradu polnodeljavno zastopala Georg Schellens in Rene Peix.

Zunanja trgovina

Jugoslovansko-češkoslovaška trgovina se je v avgustu močno povečala. Tako je po čl. podatkih narasel jugoslovanski izvoz v Češkoslovaško na 45 milijonov Kč in je s tem prišla Jugoslavija pri čl. uvozu na 2. mesto, takoj za Nemčijo. Skupno je znašal jugoslovanski izvoz v prvih osmih mesecih 251 milijonov Kč. Jug. uvoz iz Češkoslovaške pa je narasel od 29 milijonov Kč v avgustu 1936 na 50 milijonov Kč v avgustu 1937. Skupno v prvih osmih mesecih je narasel uvoz od 249 na 329 milijonov Kč.

Grško-jugoslovanska trgovinska pogodba je podaljšana do konca oktobra.

Iran je odklonil svoj pristop k jugoslovansko-turškemu opijskemu sporazumu. Vsa pogajanja so bila brezuspešna. Kljub temu pa sta Turčija in Jugoslavija dobro prodale svoj opij.

Z Avstrijo se vodijo pogajanja za dobavo velikih količin naše koruze.

Češkoslovaška zunanja trgovina je v letošnjem letu silno narasla. Njen volumen je v prvih osmih mesecih 1. l. narasel za 5,2 na 14,6 milijarde Kč, to je za 55% več kakor 1. 1936. Trgovinska bilanca Češkoslovaške je bila letos aktivna za 430. lanl pa samo za 148 milijonov Kč.

Da bi sanirala avstrijsko vinarstvo, namerava avstrijska vlada uvesti minimalne cene za vino.

Zaradi deževnega vremena so se izgledli trgatve na Madžarskem zelo poslabšali ter računajo, da bo dala trgatve samo 3 milijone hl vina.

Nemška zunanja trgovina se je letos znatno zboljšala. Višek izvoza nad uvozom je znašal v avgustu 59 milijonov mark, to je dvakrat več kakor v juliju. Trgovinska bilanca Nemčije je bila v prvih osmih mesecih letos aktivna za 279 milijonov mark.

barva, plostra in kemično snai
obleke, klobuke
Ze v 24 urah
td. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere. suši, monga in lika domače perilo
tovarna J.O.S. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Za ženo vedno Rogaška slatina

Rogaška mineralna veda

nilnice in še nekaj drugih zastopnikov. Sejam pa predseduje guverner Bolgarske narodne banke. Služba Poštne hranilnice se opravlja pri okencih centralne uprave v Sofiji ter pri vseh poštinih uradih, ki jih je na Bolgarskem okoli 600.

Za bolgarske razmere je Poštna hranilnica popolnoma bolgarski zavod, ki ima že za seboj dobo formiranja in ki kaže danes stalen napredek. Zlasti pa se Poštna hranilnica glede svojega čekovnega oddelka šele približuje rezultatom, ki so jih dosegli drugi sorodni zavodi v drugih državah in tudi v Jugoslaviji.

se je pred leti zelo odlašalo z beograjskim velesejmom, tako se je sedaj ta nakrat čez moč forsiral. Nočemo niti razpravljati o tem, zakaj je nastalo to forsiranje, vendar pa so iz tega forsiranja nujno nastale nekatere hibe.

Za vsako prireditev je treba ustvariti ugodno psihološko razpoloženje. Če so hoteli gospodje pri beograjskem velesejmu doseči takoj ugoden sprejem beograjskega velesejma, potem bi se tudi oni morali potruditi, da ustvarijo takšno razpoloženje. Tega pa niso storili in se jim zato tudi ni treba čuditi, če ni bila Slovenija takoj in

Najbolj so železnice obremenjene v Sloveniji

Potniški promet je v Sloveniji največji

Že lani smo ponovno poudarjali, kako silno so preobremenjene železnice v Sloveniji. Potniški promet je na ozemlju male ljubljanske železniške direkcije absolutno večji ko na drugih, še enkrat tako velikih direkcijah. Tako je bilo po statistiki za l. 1935. v Sloveniji železniških potnikov nad 10 milijonov, na ozemlju beograjske direkcije pa le 7,7 milijona. Toda ljubljanska direkcija ima 1.146 km proge, beograjska pa 2.644 km. Pri tem pa je ljubljanska direkcija še prikrajšana na število nameščenec, da pride na ljubljanski direkciji na enega nameščenca 1076 potnikov, v beograjski pa le 471.

Za leto 1936. se te številke za ljubljansko železniško direkcijo niso prav nič zboljšale. To dokazujejo številke, ki so bile te dni objavljene. Iz teh števil je razvidno, da je v l. 1936. naraslo število potnikov od 34,8 na 37,6 milijona. Od tega števila je odpadlo l. 1936. na posamezna ravnateljstva potnikov:

na beograjsko	8,248.514
ljubljansko	8,425.288
sarajevsko	5,520.001
subotičsko	6,400.296
zagrebško	9,100.820

Iz te uradne statistike je razvidno, da je bil tudi v l. 1936. potniški promet na ljubljanski direkciji absolutno močnejši kakor pa v beograjski.

Pripomniti pa moramo še, da nas te številke niso mogle popolnoma prepričati. Kajti če je potniški promet napredoval v vsej državi za skoraj 3 milijone potnikov, vendar ne moremo razumeti, da bi v ljubljanski direkciji nazadovao za poldrug milijon, v beograjski pa za skoraj ravno toliko napredoval. Ne moremo se otresti vtisa, da gre tu za fingirane številke. Tem bolj značilno, če celo te fingirane številke govore v prilog ljubljanske direkcije.

Zato pa je res že skrajni čas,

da se z zapostavljanjem ljubljanske železniške direkcije neha. Te dni so bili razstavljeni na beograjskem velesejmu motorni vagoni. Pričakujemo, da bo tudi že Slovenija dobila te vagoni, saj ti že zaradi tujskega prometa ne bi bili nikjer tako potrebni ko ravno v Sloveniji. Seveda pa se morajo v Sloveniji tudi že začeti sistematično popravljati proge, da bodo mogli vlaki voziti hitro, kakor zahteva današnji čas.

Na vse zadnje pa menda tudi ni preveč zahtevano, če pričakujemo, da zmaga pri železniški upravi pravilno komercialno načelo, da se investira denar predvsem tam, kjer je promet velik, kjer se morejo investicije izplačati. Če zasebna podjetja na tem načelu napredujejo, ni vzroka, da ne bi tudi državna sledila njih vzgledu. Saj zasebna podjetja bolj pazijo na rentabilnost in v tem pogledu se morejo državna le učiti od njih!

Fr. Zelenik:

Nekaj za malo trgovino

Mnogo je trgovcev na drobno, kateri si mislijo, da niso primorani voditi trgovske knjige za svojo trgovino, ker niso protokolirani, t. j. ker niso vpisani v trgovinskem registru. Trgovinski zakon govori le o protokoliranem trgovcu, da mora voditi trgovske knjige. Naziranje trgovcev na drobno je popolnoma napačno, ker nikakor ni res, da knjigovodstvo neprotokoliranemu trgovcu ni potrebno. Tudi neprotokolirani trgovci mora voditi knjige, kakor hitro jemlje blago na kredit ali daje na kredit. Nadalje ima vsak, tudi najmanjši, trgovec opraviti z davčno oblastjo. Ta pozna vsakega državljanca in pri vsakem poskuša dobiti davke. Koliko jeze in zabavljanja od strani trgovcev bi lahko izostalo, če bi imeli redno in pregledno knjigovodstvo, s katerim bi lahko podprli in dokazali svoje navedbe v davčnih napovedih.

Marsikateri trgovec res nima tako obsežne trgovine, da bi lahko zaposloval stalno pisarniško moč za knjigovodstvo, prodajniško osebje pa je dovolj zaposleno v prodajalni in navadno tudi ni dovolj izvežbano za pisarniške posle. V tem oziru so bile razmere do zadnjih časov dokaj neugodne.

Računske stroje in registrirne blagajne strokovno popravlja
Boris V. Simandl
Dvořakova 3, tel. 24 07

Trgovec sam navadno ne pride do tega, da bi v miru vodil svoje knjige in tako se vknjižuje ali jako neredno ali pa sploh ne in koncem leta, ko bi moral napraviti bilanco svojega dela v preteklem poslovnem letu, nima trgovca nikakih podatkov za bilanco.

Stanovske organizacije in nadejalne šole se trudijo z vso vne- mo, da dobimo prodajniški naraščaj, ki bo sposoben tudi za pisarniške posle. Tak naraščaj bo za trgovino na drobno velikega pomena. Dokler pa trgovci nima takega prodajniškega osebja, mora pač po kako uro na dan zaposlovati knjigovodstva večjo moč, ki mu knjiži njegove posle. Takih pomagačev imamo zelo veliko, seveda pa so tudi takšni, ki po svoji izo. razbi in zaposlitvi nimajo pravega pojma o knjigo-

vodstvu in ga tedaj ne morejo prirediti potrebam male trgovine. Tudi knjigovodstva se mora človek učiti teoretično in praktično in nikakor ni zadosti, da je pismen in da je pogledal v kako učno knjigo.

Imamo dovolj knjigovodij po poklicu, kateri radi prevzemajo delo na ure, kakor tudi imamo strokovnjake, ki morejo z uspehom organizirati knjigovodstvo raznih trgovskih in industrijskih podjetij. Vsak trgovec in vsak vođa trgovskega ali industrijskega podjetja bi postal le v korist trgovine ali podjetja, če bi porabljal od časa do časa pomoč kaknega strokovnjaka v knjigovodstvu, da bi pregledal knjigovodstvo. Tako delajo v Ameriki, v Nemčiji in na Angleškem. Če se poslužujejo tako visoko razviti narodi strokovnjakov izven trgovine ali podjetja, da pregledajo knjigovodstvo in računovodstvo, tedaj mora biti to že koristno.

Oddaljil sem se nekoliko od predmeta, toda zdi se mi potrebno in lepa prilika, da izpregovorim tudi v tej smeri.

V nadrobni trgovini je mnogo trgovcev, ki so brez knjigovodstva, ki bi nudilo le količjak pregleda. Marsikje je vse knjigovodstvo v tem, da zapisujejo v štraco vse, kar vzamejo nadrobni odjemalci, tu in tam obstoji še blagajniška knjiga, vse drugo pa imajo »v glavi«.

Tem krogom moramo nuditi način knjigovodstva, ki bi zahteval malo časa, malo truda in dela ali bi ne zahteval obilo knjigovodstvene učenosti, biti bi pa moral vseeno pregleden in bi moral dati trgovcu točno sliko njegovega poslovanja in delovanja. Mnogi smatrajo knjigovodstvo za nepotrebno in drago zlo. češ, vse skup ni nič potrebno, glavno je, da se veliko proda. Glava in denarica sta najboljši knjigovodstvo! Toda, ali trgovec, ki veliko proda in zelo šari, res ve, da njegova trgovina ni samo navidezno dobra in da v resnici donaja primernega zaslužka, kakršen bi moral biti. Tega mu ne pove njegova glava, tudi njegova blagajna mu tega nepotrebno ne dokazuje, ampak dokazujejo to le knjige s svojimi tihimi in vendar zgovornimi številkami. Številke knjigovodstva govore pravo govorico, one kažejo, kako gre trgovina in kako stoji trgovec. Toda te govorice ne govori tako imenovano enostavno knjigovodstvo, temveč le dvostavno knjigovodstvo in taščno bi moral imeti vsak trgovec in obrtnik. Dvostav-

nemu knjigovodstvu pravijo tudi »dvojnno« knjigovodstvo, pa marsikateri misli, da je s tem tudi dvakrat toliko dela, kot z »enostavnim« knjigovodstvom. To pa ni tako. Nedvomno zahteva dvostavno knjigovodstvo nekaj več pameti in sposobnosti, toda ne v laki meri, da bi to prekašalo njegove koristi. Ako pravimo, da je knjigovodstvo dvostavno, s tem ni rečeno, da je z njim dvakrat več dela. Razlika ni v množini dela, temveč le v načinu dela. Kdor uporablja »enostavno« knjigovodstvo, s tem ni rečeno, da ima z njim malo dela ali manj dela, pač pa je gotovo to, da konec poslovnega leta s svojim knjigovodstvom more ugotoviti le, ali in za koliko se je njegovo premoženje v teku leta zvečalo ali zmanjšalo, pa nič drugega. Dvostavno knjigovodstvo pa nam more natančno dokazati ne samo kolik je dobiček ali izguba, temveč nam tudi pove, odkod in kje je ta, kakor tudi nam pokaže gibanje vseh premoženjskih delov in obseg našega dela. Le dvostavno knjigovodstvo nam kaže promet, troške, izvor in obseg uspeha.

Dvostavno knjigovodstvo se lahko tako priroji, da ga more uporabljati z majhnim trudom in z malenkostnimi stroški tudi najmanjši trgovec in obrtnik. Kdor nima rednega knjigovodstva, tudi ne more imeti natančne kalkulacije. Knjigovodstvo, kalkulacija in statistika so tri sestre, ki so nerazdružljive in ki zaslužijo največjo nego, in sicer tako v trgovini kakor tudi v industriji in obrtu.

Od natančne kalkulacije je odvisen ne samo uspeh, temveč tudi konkurenčna sposobnost podjetja.

Svet je velik in v tem velikem svetu poznajo veliki pomen in blagodejno korist knjigovodstva. Tudi naša nadrobna trgovina in mala obrt morata priti do prepričanja, da jima dvostavno knjigovodstvo le koristi.

Nekaterim gospodom naročnikom našega lista je poslala tvrdka »Comerce d. d.« za poskušnjo nekaj zavojčkov svoje aromatične žitne kave »Slast«. Naše žene so z zadovoljstvom izjavile, da niso nič pretirane besede »aromatična« in »Slast«, ker se kava »Slast« vsled izbornega okusa zares s slastjo uživa.

Nove knjige

Monumenta artis Slovenicae

Novi 6. snopič velikega dela dr. Steleta nadaljuje razpravo o našem slikarstvu baroka in romantike ter opisuje zlasti dela Metzingerja, Frančiška Jelovška, Fortunata Berganta, Antona Cebeja in Andreja Herrleina.

Slike, ki jih objavlja 6. snopič, pa segajo že dalje v kasnejšo dobo, v dobo klasicizma. Tako objavlja sliko Frana Kavčiča »Fokion in žena«, ki je v ljubljanski Narodni galeriji. Poleg tega pa objavlja še štiri druge Kavčičeve slike, velike zgodovinske kompozicije in zanimivo pokrajino. Slede slike Lovra Janša in Josipa Tominea.

Odveč je, da bi znova naštevati vse prednosti velikega dela »Mo-

SLOVENIA-TRANSPORT Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19, carinska pisarna 24-19 po uradnih urah

Strojni transporti

Specialno podjetje za ekspedicijo in prevoz vseh vrst strojev, kompletnih instalacij za tovarne — Oskrba dovoljenj za carinoprosti uvoz strojev vsake vrste — Vsa pojasnila brezplačno!

numenta artis Slovenicae«. Naj ponovimo samo to, kar smo dejali takoj v začetku in kar se pri vsakem novem snopiču znova pokaže kot resnično, da namreč ne more veljati v Sloveniji kot boljša hiša nobena, ki nima velikega Steletovega dela: Monumenta artis Slovenicae.

Rudarska in topilniška proizvodnja v avgustu

Po podatkih ministrstva za rudo in gozdove je bila rudarska in topilniška proizvodnja v avgustu naslednja:

Rudarska proizvodnja:	Proizvedeno	Prodano doma v tonah
črni premog	39.451	35.102
rjavi premog	313.709	295.750
lignit	88.804	78.531
asfaltni kamen	4	24
nafta	39	41
zemeljski plin m ³	149.421	149.421
železne rude	60.580	6.371
manganske rude	319	223
kromne rude	7.227	210
kromov koncentrat	953	—
boksit	54.667	1.436
zlatonosni kremen	2.290	—
pirit	13.154	4.480
bakrene rude	55.960	—
svinčene cinkove rude	68.238	—
svinčni koncentrat	7.122	165
cinkov koncentrat	7.209	—
antimonove rude	701	—
surovi magnezit	4.109	45
pečen magnezit	1.644	24
marmor	1.558	1.541
slana voda, hl	256.455	96.610
mlinski kamni, kosov	30	38
bituminozni škrljavec	13	—

Topilniška proizvodnja:

železo	4.019	4.074
zlato, kg	68	63
baker	3.938	60
svinee	338	116
cink	406	159
srebro, kg	18	17
antimon regulus	60	—
sol (brez morske soli)	3.949	6.071
cement portland	6.943	8.075
gyrodal	0'360	0'078

V tujino se je prodalo rjavega premoga 7.946 ton, železne rude 42.162 ton, kromove 1.230, boksita 47.550, pirita 9.015, svinčenega koncentrata 8.030, cinkovega 8.894 in pečenega magnezita 1.468 ton.

Uprava italijansko-jugoslovenske zbornice na Reki

Italijansko-jugoslovenska zbornica na Reki se je sestavila ter so njeni člani:

- A. Chiozzo, zastopnik združenja lastnikov ribolovov,
- Hosak Guglielmo, direktor d. d. »Mercantile«,
- Massera cav. uff. Giovanni, direktor Banke Commerciale Italiana, podružnica Reka,
- Mareschi, Severino, predsednik združenja industrialcev,
- Orlando cav. uff. Paolo, direktor in solastnik tvornice Whitehead torpedo,
- Ossoinack Tassilo, tehnični inž.,
- Ossoinack Luigi, uvoznik,
- Poli Cav. Emilio, predsednik združenja trgovcev,
- S. E. Piccione Cav. di Cr. Cr. Luigi, armadni general,
- Papo Elkan, administrativni delegat »Faginee«,

- S. A. S. dr. Ugo Principe Windischgraetz,
- Bolf Nikola, industrialec, Sušak,
- Badžak Janko, zastopnik uprave izvoznikov blaga, Beograd,
- Dujmović Ivo, izvoznik rib, Sušak,
- Fran Gorjanc, lesni trgovec, Kranj,
- Anton Huber, bivši bančni direktor, Sušak,
- Oto Heinrich, gen. direktor tvornice vpojnjenega pohištva, Sušak-Zagreb,
- Monsinjor dr. A. Juretič, zastopnik Centralne zveze zemljoradniških zadrug v Jugoslaviji,
- Josip Premrou jun., lesni trgovec, Sušak,
- Kazimir Polić, ladjedelec, Sušak,
- Avugst Praprotnik, predsednik Ljubljanskega velesejma, Ljubljana,
- Vitomir Richtmann, žitni izvoznik, Sušak.

Nujno potrebna knjiga o davku na poslovni promet

Šestnajst let so se leto za letom oblikovali in izpopolnjevali predpisi o davku na poslovni promet. Tako sta bila z raznimi izpreminjalnimi zakoni in številnimi uredbami z zakonsko močjo zajeta ne samo ves gospodarski blagovni promet, temveč tudi vsa blagovna produkcija v najkompliciranjši davčni obliki. Prvotni prometni davek se je na ta način tako rekoč preustrojl v produkcijski davek. Obseg vseh teh davčno-poslovnih predpisov je postal tolikšen in tako zamotan, da jih danes le malo kateri strokovnjak obvladuje. Zato je tudi povsem razumljivo, da do sledi nobena slovenska knjiga ni v celoti zajela teh predpisov, da bi imeli na razpolago vsaj zakon o splošnem in zakon o skupnem davku na poslovni promet, ki dajeta osnovne pojme o prometnem davku.

Pri tako obsežnih, zamotanih in nepreglednih predpisih je pač umljivo, da je njih poznanje tako v uradnih kakor tudi v gospodarskih krogih dokaj pomanjkljivo. Državna in samoupravna oblastva sicer pobirajo vsepovsod ta davek, ali gospodarskim krogom je odvzeta vsaka možnost kontrole o upravičenosti in višini teh davčnih odmer, ker kratko in malo ne poznajo predpisov. Le tako je tudi mogoče razumeti, da se pobere na ozemlju najmanjše banovine — dravske — skoraj četrtina vsega, v državi plačanega poslovnega davka, pri čemer pa še niti ni upoštevan davek, pobran pri uvozu.

Razumljivo pa je tudi, da naše gospodarstvo take čezmerne obremenitve ne more trajno prenašati brez pogubnih posledic. Odpomoč proti temu nevzdržnemu stanju bi bilo predvsem boljše poznavanje predpisov o bistvu, ustroju in o načinu pobiranja tega davka. Zato je vse hvale vreden trud g. Štefana Sušca, načelnika fin. odd. banske uprave v p., ki se je z vsem svojim strokovnim znanjem in skušnjo iz dolgoletne prakse v finančni službi lotil težke naloge ter priredil knjigo »Davek na poslovni promet« v obliki priručnika, ki bo našim gospodarskim krogom kakor tudi finančnim in davčnim funkcionarjem omogočil pravilno rabo zadevnih predpisov.

V knjigi »Davek na poslovni promet« so zbrani v sedaj veljavnem besedilu:

1. Zakon o splošnem davku na poslovni promet in njega pravilnik;

2. zakon o skupnem davku na poslovni promet;

3. uredba o skupnem davku na poslovni promet s tarifo;

4. uredba o luksuznem davku s spiskom luksuznih predmetov;

5. izpreminjalni zakoni in uredbi o davku na poslovni promet;

6. komentar k posameznim določbam zakonov in uredb (členom, paragrafov, tarifnim številkam), obsegajoč normativne veljavne razpise ministrstva za finance in ostala strokovna pojasnila, kakor tudi navedbe, če in v kakšni višini so predmeti obdačeni s trošarinami in kontrolno takso;

7. abecedno blagovno kazalo, v katerem so naštet ne samo v davčni tarifi navedeni predmeti, temveč tudi velika množina drugega gospodarskega blaga z označbo davčne tarifne številke, po kateri se določeno blago obdačuje s prometnim davkom;

8. kot dodaték: Uredba o skupnih bašnovinskih trošarinah in pravilnik o njih.

Knjiga vsebuje vse predpise, izdane do 20. julija 1937.

V orientacijo te obsežne snovi služijo:

- a) vsebinski pregled;
- b) splošno nadrobno kazalo in c) seznam uredb in razpisov, razvrščenih po zaporednih — uradnih številkah z označbo vsebine.

V platno vezana knjiga, prirejena na isti način kakor Sušceve »Takse« in »Neposredni davki«, obsega XXVI + 518 strani, od katerih je nad 220 strani kompliciranega in dragega tabelarnega

Štev. 3428/1937.

Razglas.

Direkcija šum v Ljubljani razpisuje na Opatovi gori pri Kostanjevici ob Krki ustno dražbo za ca. 900 plm tehničnega bukovega lesa, izdelanega v režiji v 2 parcijah, na dan 8. oziroma 27. oktobra 1937. Razpis, posebni in splošni prodajni pogoji se dobe pri direkciji šum v Ljubljani in šumski upravi v Kostanjevici, kjer se daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Direkcija šum v Ljubljani, dne 23. septembra 1937.

stavka, in stane din 240—, s pošt-nino din 5— več.

Ta znesek lahko zanesljivi naročniki plačajo tudi v zmernih — največ 5 — mesečnih zaporednih obrokih. Opozarjamo pa interese, naj si naroče to knjigo takoj, ker je njena naklada majhna.

Knjiga se naroča neposredno pri knjižni založbi tiskarne Merkur d. d., Ljubljana.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kralj Peter II. je obiskal beograjski velesejem v spremstvu Nj. Vel. kraljice Marije in obeh svojih bratov.

Dr. Stojadinović je imel v Pragi več važnih političnih sestankov. Tako se je sestal z romunskim ministrskim predsednikom Tatarescom, podpredsednikom francoske vlade Blumom, predsednikom čsl. vlade dr. Hođo in drugimi.

Seja voditeljev beograjske združene opozicije, ki bi morala biti v sredo, je bila odložena na petek. Dopisniku »Novosti« je izjavil eden voditeljev opozicije, da je sporazum perfekten in da so vse tri skupine beograjske opozicije v celoti odobrile besedilo sporazuma. Sklep opozicije, da izvede ta sporazum, je trden in neomajen.

Dr. Trumbić je odpotoval v Ro-gaško Slatino, kjer je imel daljši sestanek z dr. Mačkom v zvezi s sporazumom, ki je bil dosežen z beograjsko združeno opozicijo. Wilder in dr. Krizman se vrneta iz Prage, kjer sta bila na Masarykovem pogrebu, 24. septembra, narkar bo seja Kmetško demokratske koalicije, ki bo sklepala o predlogih in o sporazumu beograjske združene opozicije.

Miša Trifunović je po povratku iz Niške Banje, kjer je poročal Aci Stanojeviću o sporazumu združene opozicije, izjavil, da je Aca Stanojević predložil sporazum odobrili. Sedaj bodo besedilo sporazuma predložili še dr. Mačku. Če dr. Maček ne bo besedila nič izpremenil, potem bodo sporazum podpisali vsi šefi združene opozicije, narkar bo vse besedilo sporazuma objavljeno.

Bivši egiptski kedi v Hilmi Aras je bil te dni v Sarajevu, odkoder je odpotoval v Dubrovnik.

Veliki jugoslovanski manevri ob Kolpi so se že začeli ter vzbujajo v vsej jugoslovanski javnosti največje zanimanje. Ze sedaj so manevri dokazali, da je naša vojska odlično opremljena ter da vlada v njej pravi vojaški duh. Kljub slabemu vremenu potekajo vse operacije popolnoma po načrtu.

Tudi v tujini vlada veliko zanimanje za naše manevre. Tako so prišle v Jugoslavijo številne tuje vojaške misije, da prisostvujejo manevrom. Francosko misijo vodi šef generalnega štaba gen. Gamelin, italijansko misijo, ki je posebno številna, vodi armadni general Pariani, ki je tudi pomočnik v vojnem ministrstvu. Poleg njega sta v italijanski misiji še dva generala. Češkoslovaško misijo vodita vojni minister Machnik ter šef glavnega gen. štaba general Krejčí. Turško armado zastopa šef gen. štaba maršal Čakmak, romunsko vojsko šef generalnega štaba divizijski general Sitičiju Jon, grško pa šef glavn. generalnega štaba gen. Papagos. Po svojih vojnih atašejih pa so zastopane tudi vse druge evropske države. Pri vojnih manevrih ob

Kolpi sodeluje nad 100.000 mož iz vseh vrst orožja. Največje zanimanje vzbujajo samostojni motorizirani oddelki.

Kongres vsega pravoslavnega duhovništva se je začel v četrtku v Beogradu.

1. decembra se bo začel redni promet na progi Varaždin—Koprivnica. Z novo železnico se bo zelo skrajšala pot iz Avstrije v Beograd.

Slavnostna otvoritev novih naprav v Zenici bo 3. oktobra, kakor sporoča ravnateljstvo železarnice.

Nova velika železniška delavnica se je začela graditi v Sarajevu. Večina gradbenega materiala, železne konstrukcije, steklo in drugi material je že dospel na stavbišče.

Nikola Tesla, naš slavni rojak, je iznašel, kakor poroča »News Review« »zid smrti«, ki ga tvorijo električni žarki in ki more zaščititi vsako državo tudi pred milijonsko armado in pred deset tisoč aeroplani.

Generalni direktor Fordovih tvornic v Detroitu je prišel na odmor v Dubrovnik.

Dubrovnik je imel odlično tujsko sezono. Število Avstrijcev in Čehoslovakov je sicer padlo, zato pa se je zelo povečalo število angleških in nemških turistov. Število nočnih je naraslo od 317.000 na 351.000, število vseh tujcev pa od 45 na 58 tisoč. Le ena petina tujcev je bilo Jugoslovancev.

Nepisanih je v Jugoslaviji še 4 milijone, kakor piše beograjska »Pravda«. List pravi, da bi bilo zaradi teh analfabetov treba zgraditi še 3400 ljudskih šol in nastaviti še 10.000 učiteljev.

Mizarska stavka v St. Vidu je končana ter je bila sklenjena kolektivna pogodba. Tudi mesarska stavka, ki se je začela v Ljubljani, bo v kratkem likvidirana.

Priprave za sprejem Mussolinija v Nemčiji so v glavnem končane. Nemška vlada se je potrudila, da organizira naravnost grandiozen sprejem. Nad dva meseca so izdelovali posebne kulise za okras berlinskih ulic. Minister Göbbels je izdal poseben proglas na berlinsko prebivalstvo, ki ga poziva, da izkaže svoje navdušenje in hvaležnost za čast, ki mu jo izkazuje Mussolini s svojim obiskom. Ves Berlin mora biti v dnevi Mussolinijevega obiska v morju zastav. Za okrasitev mest, v katerih se bo ustavljal Mussolini, je izdala nemška vlada več milijonov mark.

Posebno obsežni so varnostni ukrepi, ki so bili storjeni za Mussolinijev obisk. Mussolinijev salonski voz ima jeklene oklepe in je zgrajen tako, da mu niti trčenje vlakov ne škoduje. Ves promet bo ustavljen ob ulicah in progah, po katerih se bo vozil Mussolini. Štirivrstni kordon čet bo skrbel na cestah za varnost Mussolinija.

Dnevi Mussolinijevega bivanja v Berlinu se smatrajo za državni praznik. V torek, ko bo govoril Mussolini skupno s Hitlerjem na stadionu, morajo biti vse trgovine zaprte.

Manevri bolgarske vojske bodo v okolici Popova in Gor. Orahovice proti koncu septembra.

Italijanski maršal Badoglio je prišel v Berlin ter bo prisostvoval nemškimi manevrom.

Prvi napovedani veliki letalski napad Japoncev na Nanking je izostal, zato pa je bil drugi dan tem hujši napad. Kitajskim protiletalskim baterijam se je posrečilo, da so nekaj letal sestrelile. Do večje letalske bitke je prišlo nad Kantonom, kjer se je kitajskim letalcem posrečilo, da so zagнали japonske letalce v beg, 6 ja-

ponskih letal je bilo sestreljenih, Kitajci pa so izgubili samo eno.

Japonci bombardirajo Nanking in druga kitajska mesta vedno bolj pogosto. Očividno skušajo z zračnimi napadi Kitajce demoralizirati. Očividni pripovedujejo strahne podrobnosti o teh napadih.

Jesenski manevri britanske mornarice, ki bi morali biti v egiptskih vodah, so zaradi dogodkov v Sredozemskem morju odgovodani.

Mornarji italijanskih šolskih ladij »Amerigo Vespucci« in »Colombo« so v Tunisu napadli lokal protifašistov ter nato ubili blagajnika društva Michelija. Nato so pobegnili na ladje. Francoska policija je tri napadalce aretirala. Dogodek je precej razburil francosko javnost, vendar pa ni pričakovati nobenih posebnih posledic.

Tržna poročila

Hmeljski trgi

Poročilo Hmeljarske zadruge v Zalcu z dne 23. t. m. pravi, da se je izredno živahno nakupovanje, ki se je pričelo konec preteklega tedna, zopet nekoliko umirilo, ker so že vsa skladišča prenapolnjena in so kupci obilo zaposleni z odpravo že nakupljenega blaga. Kljub temu pa se polagoma nadaljuje z nakupovanjem in je več zanimanja zopet za slabše ter cenejše in pa za najboljše blago.

Cene so ostale v glavnem nespremenjene in se za srednje ter boljše in najboljše blago plačuje od 19 do 26 din za kg.

Prodanih je doslej iz prve roke že okoli 80% letošnjega pridelka in so neprodane večje partije boljšega blaga le še v bolj čvrstih rokah.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 25. septembra. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Cas, spored, obvestila — 13.15 — Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Potrebna javna dela v dravski banovini (Udruž. inženirjev in arhitektov) — 19.00: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Začetki hrvatskega in srbskega nacionalizma — 19.50: Pregled sporeda za prihodnji teden — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Vesela reportaža dela in skrbi od vsepovsod. Sodelujejo: člani rad. igr. družine in plošče. Sestava in vodstvo: Jožek in Ježek — 22.00: Cas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, dne 26. sept. 8.00: Kmečki trio in plošče — 9.00: Cas, poročila, spored — 9.15: Plošče — 9.45: Verski govor (dr. Ciril Potočnik) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.00: Otroška ura: Jurček in Jerica — 11.30: Promenadni koncert godbe »Sloga« — 13.00: Cas, vreme, poročila, spored — 13.15: Plošče — 17.00: Kmet. ura: Priprava ensilajzne krme (ing. Matija Avsec) — 17.30: Koncert lahke glasbe. Sodelujejo Radijski orkester in brata Golob (duet harmonik) — 19.00: Cas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura: Sodobna hrvatska pripovedka — 20.00: Prenos iz Prage: Dvořak: Slovanski plesi, igra filharmonični orkester, dirigent: V. Talich — 22.00: Cas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski jazz.

Ponedeljek, 27. sept. 12.00: V sobotnem ritmu (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Cas, spored, obvestila — 13.15: Operni odlomki (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Koncert radijskega orkestra — 18.40: Pogled v bodočo sezono (vodja uprave prof. Fr. Koblar) — 19.00: Cas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura: Skandinavci in Jugoslovani (Luka Smolaka) — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Mozartova ura. Sodelujejo: gg. V. Janko, S. Banovec in radijski orkester — 22.15: Prelovčeve samospeve poje gđc. Poldka Zupanova.

Štev. 3340/37.

Nabava.

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 20. oktobra 1937 neposredno pismeno pogodbo za dobavo 1 odvajalca kondenzne vode. Ostali pogoji pri podpisanem rudniku.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 21. septembra 1937.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journala, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

VSE TISKOVINE

izvršuje lično, hitro in najceneje

Tiskarna Merkur d. d.

Ljubljana - Gregorčičeva 23

Telefon štev. 25-52

Zdravilna zelišča,

korenine, cvetje, listje itd. plača najbolje

J. LAVRIČ, 15, rue Grande Chaumiere, PARIS (6)

Ponudbe z vzorci c. i. f. Marseille in franko Paris